

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v edini in moči.

•EDINOST• Zbirka 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse o prilogo 7 gl. za polu leta 3 gl. 50 kr., za četrt leta 1 gl. 75 kr. — Sama priloga 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in strankah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 12 kr. — Narodna, reklamacije in inšerata prejema Opravištvo, via Torrente. •Nova tiskarna.

Val dopisi se pošiljajo Uredništvu •via Torrente• •Nuova Tipografia• vsak mora biti frankiran. Rokopis brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izjavit (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó: pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Slovenščina v šolah in uradih.

III.

Ako se imamo pa pritoževati zaradi sodnij, koliko nujnejša mora biti naša pritožba glede političnih in finančnih uradov.

Mnogo naših glavarstev slovenskim županstvom še vedno na vso moč sili nemščino in italijanščino in malodušni župani se temu nasiljevanju uklanjajo. Slovenske pritožbe na višje politične inštanije se tudi rešujejo v nemškem ali italijanskem jeziku, akoprem je v principu stvar uže davno dognana, da morajo politične oblasti slovenske vloge reševati v istem jeziku.

Kaj nam koristi vse priznavanje naših pravic, ker se ta pravica praktično ne izvršuje. — Naj se mi Slovenci še tako pravdamo, na vse zadnje vendar le to velja, kar je uradnikom bolj po godu.

Tržaški Slovenci smo se uže mnogokrat pritožili pri namestniji, da magistrat noče prejemati, še manj pa v istem jeziku reševati slovenskih vlog. Namestništvo je vsakokrat odločilo, da je magistratova dolžnost to storiti, ali magistrat pri vsem tem slovenske vloge odbija in stranke bi po vsakej slovenske vloge morale začeti proces.

Ali se ta pravica vendar ne da drugače v prakso uvesti, nego po procesih in to še za vsak slučaj posebe? — Ali ne bi morale višje inštanije spoštovanja ljudskih pravic po krajšem potu dognati? Kakor se stvar zdaj godi, moramo le soditi, da ni resne volje nikder in da se morda še vedno misli na povrat tistih časov, ko smo morali v šoli klečati, ako smo govorili materin svoj jezik in ko je uradništvo vse skozi po svojej volji odločevalo.

Pri političnih uradih na Primorskem bi morali vendar uradniki biti zmožni obeh deželnih jezikov; ali koliko se na to gleda? Premnogo je uradnikov pri nas, ki imajo celo spričevalo, da so zmožni slovensčine, pa je vendar niso niti toliko, da bi mogli s strankami govoriti.

Italijanščino pač še preradi goje v nekaterih uradih, ali za slovensčino je le kak kotič.

Vidi se torej iz vsega, da tudi razne instrukcije barona Pražaka pri nas dosti ne koristijo, ako se uradnikov boljše ne kontroluje in se jim ne zaukaže, da se slovanskimi strankami tudi brez izrečne zahteve uradujejo slovensko in da se vsakemu v tem obziru ne pušča toliko lastne volje.

Denes tako stoji, da bi morali mi Slovenci imeti nekoliko po narodu splošno nastavljenih advokatov, ki bi vse procese zaradi jezikove enakopravnosti ljudstvu brezplačno vodili, ker ljudstvo sine more po nikakem samo pomagati. — Uže večkrat se je zaradi tega tudi

povdarjalo neko menenje, da bi se ustanovilo enosamo politično društvo za vse Slovence, katero bi v tem obziru predvidelo potrebno; toda društvo imamo uže dosti, in narod je uže preveč obtežen z narodnimi davki.

Kaj vse se Slovincem godi pri nekaterih finančnih, poštnih in drugih uradih, to naj nam kaže ta le slučaj. Trgovec Šrebotnjak je šel na tuk. dogano in predložil slovensko vožnjo pismo, katero pa mu je uradnik s psovki pod noge zalučal. Psovke ne ponavljamo, ker nam je preveč do dostojanstva c. kr. uradnika — Mož se je pritožil na ministerstvo. Drugih enakih slučajev se je zgodilo pri nekem drugem tuk. uradu, in godi se v Istri vsak dan.

Kaj bi še le govorili o porotnih sodnijah. Največ je pri nas zatožencev Slovencev, kar je naravno, ker v Primorju so Slovenci v velikej večini; in vendar je slovenski zatoženec tujec pred domačo poroto; on sedi na obtožnej klopi kakor Turek pri pridigi. Baron Pražak je baš te dni odgovoril v drž. zboru poslancu Forreggerju, da je glede porot pri okrožnej sodniji v Celju ukazal, da se imajo v listo porotnikov vpisati tudi taki porotniki, ki so zmožni le slovensčine, kajti dosedaj se v Celju ni vpisavalo mej porotnike takih Slovencev, ki niso zmožni tudi nemščine. Na Štajerskem se je torej ta stvar nekoliko popravila; ali pri nas na Primorskem se ne bodo nikoli mogle vršiti porotne obravnave v jeziku slovenskega zatoženca in slov. prič, dokler se ne ločijo porote in se ne sestavi posebna porota za Slovence, posebna za Italijane. To pa, pravijo celo naši poslanci juristi, da ni še mogoče. Nam se sicer to menenje ne dozdeva pravo, ker mej Slovenci toliko na Goriškem, kakor tudi mej Hrvati in Slovenci v Istri in Trstu z okolico bi se vendar moglo najti zadosti mož, da bi se mogla sestaviti lista porotnikov. Našim poslancem pa bi na vsak način morala biti skrb, da se najde način, tako uravnati porote, da se bodo mogle pred njimi vršiti popolne obravnave v slovenskem, oziroma hrvatskem jeziku. To je sveta pravica, katerej se vendar ne moremo in ne smemo odpovedati mi Primorski Slovenci in Hrvati.

Torej tudi o tej zadevi velja resno razgovarjanje naših zastopnikov z ministrom Pražakom, kajti kakor stvari zljaj stoje, vsacega zavednega Slovence sramota oblije, ko se prepriča o postopanju pri obravnavi pred porotnimi sodnijami.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Iz seje poslanske zbornice, dne 28. oktobra imamo dostaviti še, da se v resoluciji vladi naročilo, naj pri sklepanju pogodbe z Lloydom zahteva, da Lloyd

napravi reitne vožnje, vsaj vsak mesec enkrat, v Brazilijo ter obišče pristanišči Buenos Ayres in Montevideo, enako naj napravi tudi redno vožnje v Španijo; dalje naj se vredi hitrost vožnje in vožnji tarifi. Pri tej priliki naj omenimo še to, da je poslanec Sochor, ki je pri prašanji tržaške svobodne luke, tržaške poslance tako hudo prijel, ud Coroninjevega kluba, v katerem so, kakor je znano, tudi tržaški poslanci. Ti so tedaj v klubovej seji hudo zoper njega tožili, ta pa je vsled tega stopil iz kluba stopil. — V seji 29. t. m. je minister Pražak odgovoril na Forreggerjevo interpelacijo glede sestavljanja imenikov za porotnike v Celji. Rekel je, da je to zadevo ukazal preiskati in da so sodni načelnik in druge pri tem delujoče osebe zakonito postopali; ali opazil pa je tudi, da se zakon o tej stvari tako razlaga, da minister tega ne more odobravati. Zakon sicer določuje, da se pri izboru v prvotnem imeniku zapisanih oseb mora ozir jemati tudi na jezikovo zmožnost. Ali to vendar ne opravičuje, da bi vsi porotniki v okrožji celjskega sodišča morali znati oboje deželna jezika, in da se toraj morajo zavreči vsi, ki znajo le slovenski jezik. Gotovo tudi ni v duhu porotne uprave, da bi se vse kmečko ljudstvo, toraj velika večina prebivalstva celjskega okrožja izključevala od porotniškega urada; to svoje menenje je minister razodel tudi graškemu višjemu deželnemu sodišču. — Potem se je v drugem in tretjem čitanji sprejela carinska in trgovinska zveza z Ogersko. Načelnik je nazadnje voščil poslancem veselo božične praznike i novo leto. S tem je bilo zasedanje zaključeno. Kdaj se zbornica zopet odpre, to še ni gotovo.

Gospodski zbornica je 30. t. m. imela zadnjo letošnjo sejo. Sprejela je začasni proračun, zakon o novčevanju, zakonske osnove glede predrugeče državno-zbornskega volilnega reda za Česko, Galicijo in Dolenjo Avstrijo, kakor prevredbe deželnih namestništev v Pragi in Levovu ter izročila predlogo o carinske in trgovinske zvezi odseku petindvajset udov, ki se je po volitvi takoj ustanovil in izvolil za načelnika kardinala Gangelbauerja in za njegovega namestnika kneza Schönburga. — Potem je ministerski načelnik v cesarjevem imenu naznanil, da je državni zbor odložen.

Ogerski proračun za leto 1887 kaže te številke: Redni dohodki 321.743.950 gold. v primeri z letošnjim letom 840.993 gold. več; prehodni dohodki 6.612.145 gold. od letošnjega proračuna 2.117.630 gold. manj; skupaj 328.356.095 gold., za 1.276.687 gold. manj od letos; Redni troški 325.945.491 gold. več 8.606.111 gold. od letos; prehodni troški 2.395.933 gold., več 142.386 gold. od letos, izvenredni troški 17.907.680 gold., manj 2.592.721 gold., od letošnjega leta; izvenredni skupni troški 4.150.917 gold. več 557.745 gold. od letos; skupaj 350.400.021 gold., več 6.713.481 gold. nego letos. Tedaj znaša primanjkljaj 22.043.926 gold., več 7.990.168 nego letos.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje se v zadnjih dneh lahko označi z malo besedami: Bolgarska vlada se umika, Rusija pa toliko silniše pritiska. Iz Tirnova se poroča 29. oktobra: Kaulbars je telegrafično ovrgel vesti o nepomenljivosti prihoda ruskih vojnihi ladij pred Varno. One temu naspoti dokazujejo pomembo svojega poslanstva, ako bi

se ponavljala dosedanja počenjanja. Dalje je Kaulbars brzojavno zahteval odgovor glede oproščenja častnikov in priporočil preklicanje obsednega stana. Vlada je sklenola, častnike oprostiti. — Tirnova, 30. oktobra: V vladnih krogih se misli, da imajo ruske ladije pred Varno namen pretiti s zasedenjem, pritiskati na sobranje in ljudstvo zmešati, ker Rusija gotovo še veruje, da se batenberški princ zopet izvoli. Ali vlada tega princa nile odstranila, temuč priporočila celo princa Valdemarja ali vojvodo oldenburškega. Sicer pa je tudi dovolila osvoboditev častnikov. Tako je menila carja potolažiti; ali postopanje Rusije v Varni in morebiti zasedenje mesta gotovo ta up uniči in dokaže, da Rusija s sedanjo vlado neče nobenega posla imeti. Praša se toraj, kaj bode z volitvijo Rusiji vsečnega kneza. Več poslancev meni, naj se program ne predrugeči, da vlada, če mora pasti, vsaj pošteno pade. Bolj vroče-krvni poslanci pa žele, naj se naravnost protestira, in če bo sprava z Rusijo nemogoča, naj se zopet izvoli Batenberg. Drugi pa upajo, da pričujočnost Rusov pred Varno povzroči razpor mej vladami še uže z družimi ne, vsaj pa mej Rusijo in Angleško. Ruski privrženci pa so tega menjenja, da rusko postopanje bolgarskej vladi glavo zmeša, in da potem oni pridejo na kemilo. — Dalje se poroča iz Tirnove istega dne: Kaulbars je poslal bolgarskej vladi ultimatum, v katerem je izjavil, da Rusija ne more trpeti postopanja Bolgarov zoper ruske podanike in upirajoče se Bolgare; on zahteva v treh dneh ugoden odgovor, sicer z obojem ruskega uradništva iz Sredca odpotuje ter bolgarskej vladi prepusti odgovornost za nastopke.

Vlada je takoj odgovorila, da je vsem prefektom poslala okrožnico ter jim priporočila, naj ostro dujejo nad varnostjo ruskih podanikov. Ob enem je vlada prosila Kaulbarsa, naj jej naznani imena in stanovališča tistih ruskih podanikov, katerim se je kaka krivica zgodila, da se bodo krivci kaznovali.

Iz Tirnove, 31. oktobra: Veliko sobranje se je danes ob enajstih odprlo z nagovorom, kateri je prečital Stambulov in kateri je bil podpisan od vseh treh vladarjev. Nagovor naglašja prepričanje, da sobranje izvoli tacega kneza, ki posveti svoje življenje varstvu interesov domovine in ki bo vodil narod po potu napredovanja, slave in zgodovinskega poklica. Nagovor sklepa z besedami: Živela neodvisna svobodna Bolgarija! — Karavelov je brzojavno dal svoj podpis; mož ni hotel priti v Tirnova, da si obdrži prosto roko i stopi na tisto stran, katera mu bodo ugajala; lisica nema značaja. Prišla sta tudi v Trnovo angleški in italijanski konzul, drugih menda ne bode. Poveritje se volitve venem, dveh dneh, kneževa volitev v treh, štirih dneh. Izvoljen bode skoraj gotovo princ Valdemar.

V Afganistanu je počil upor. V Reuter Bureau se namreč iz Kabula 30. oktobra poroča: Rod Ghilzaj in en delu Huzara sta se uprli emirju. Avganski polk, ki je spremljal nek zaklad, zgrabili so uporniki ter ga razpršili. Uzrok upora je neki nezadovoljnost zaradi prevelikih davkov. Ta upor prav lahko zbuji novo svado mej Rusi in Angleži.

V Mozambiku je tudi vstal upor. V Lizbono je prišlo 29. oktobra poročilo, da se je kralj Goonguhama vzdignol iz Zambeseja z 30.000 domačimi vojaki zoper

Portugalec. Zdi se, da je ta vstaja v zvezi z nastajo v kaptovske naselbini. Portugalska vlada je poslala tja vojno korveto na pomoč.

DOPISI.

Trst 3. novembra. (Izv. dop.) (Prasnik in vreme. — Zasluzena kazen. — Nepotizem. Abderiti. Naši blagodušniki.) — Tri praznike zaporedoma smo imeli mi Tržičani in sicer jako pomenljive. V nedeljo demantno mašo mons. Hrovatina, katere se je vdeležilo na tisoče ljudstva. — V ponedeljek, to je na praznik Svetnikov pa so le bolj odlične rodbe, ki so imele posebno dovoljenje, pošiljale vence na pokopališče; ljudstvo pa, ki je druga leta napolnilo kraj večnega miru, je letos, ker ni smelo na pokopališče, kar poplavalo okolico, vse okoliške vasi so bile prenapolnjene, kajti dnevi so bili krasni in vino povsod v okolici je letos posebno dobro. Da je bilo vsled tega mnogo vpitja zvečer po mestu, to si lahko vsak misli. Včeraj pa je bil Sv. Just, patron mesta in ljudstvo je zjutraj kar vrelo v stolno cerkev, pred katero so delali parado tudi veterani z godbo in zastavo. — Popoldne je bila sopot okolica polna in so krčmarji v okolici te praznike delali, kolikor so le mogli. Okoličanom se je to diti tudi na drug način pravica kazala. Tisti magistrati asessor, ki je okoličane toliko let preganjal, kakor da bi bil njegovi kučki, tisti asessor, ki je komaj pred mesecem dni izrazil se deput ciji okoličanov, da nič nestori, ako tudi vsi okoličani pomirijo, ker se bo potem v okolici naselilo drugo ljudstvo, tisti srditi gospod, katerega smo uže tudi mi pred več meseci prorokovali, da se bo nad njim znesla božja roka, zjaj je v preiskavi nekda zaradi nekega vplivanja na porotnike, ki so sodili Adelmanna in Eberle-ta. Slišijo se lepe — pa o tem kasneje.

Uže zadnjič smo dokazali, kako demoralizacija je v Trstu v merodajnih krogih; v mestnej hiši so se godile in nekdanje protokcije in vse to protežiranje ter deljenje takozvanih »kostia, vse to se godi javno brez vsakega srama; gospodje, ki so na krmilu, delijo sinekure med seboj in svojim. — Lep slučaj takega uže kričnega nepotizma je tudi ta le:

Znano je, da je ravnatelj mestnih davcev, gosp. Apolonio imel sina, ki je na Dunaju študiral ter užival štipendijo letnih 300 glt. — To ne bi bilo nič novega, ako bi bil g. Apolonio v resnici kak uhožen uradnik, ki ima na priliko 40 otrok — pa pustimo — in le 1500 plače.

Ali gospod Apolonio je imel le par otrok, pa 4000 glt. stalne plače in vsako leto do 3000 glt. in tudi še več letne tanieme brez drugih emolumentov. — Mož ima ministersko plačo, vrhu tega mu ni treba trošiti, kakor ministru; katera je bila toraj tista oblast, ki je gosp. Apoloniju dala spridevalo ubožnosti, kakoršno je treba priložiti molbam za štipendije? — Katera je bila ona oblastnja, ki je potrdila štipendijo sinu moža, ki ima ministerske dohodke?

To so prašanja, na katera bo težko odgovarjati, katera pa nam zopet kažejo, da je postalo v Trstu, oziroma na Primorskem vse pogoče.

Boj mej »Salobardo« in drugimi rudediimi listi še vedno traje. — Oglasil se je listič po imenu »Piccolo«, židovsko maslo najzadnejše vrste, a tega je dr. Ludro strašno oštel, tako sicer, da se je vrednik tega lista tako jezil, da je šel v redakcijo Salobarde in tam pozval dr. Ludra na dvoboj. Ali našel ni samega dr. Ludra, ampak tudi druge osebe, katere je izreklo, da odgovarja solidarno za vse, kar je bilo tiskanega v Salobardi, in ker se čut od Piccola ni hotel meriti precej s tremi ali štirimi, najbrže tudi z nobenim, odšel je zopet z dolgim nosom in zdaj ga poredni dr. Ludro zopet »lovi za frak« v svoji »Salobardi«. Žid, pa dvoboj, dr. Ludro pa kavalirsko zadoščenjel! Smešno! Trst res kmalu postane mesto prvega avstrijskega trgovskega mesta avstrijska Abdera, ker Abderiti imamo uže preveč in par smo jih poslali celo na Dunaj, da jih svet še bolj spozna.

Ste li slišali, kako sta se »strekala« na Dunaji v drž. zboru banski lord, pa dolgonogi in dolgonosi Rafael, katerega tukaj drže za poseben talent, ker je napravil morda par tabel, po katerih se računati zavarovanje hiš. Mislija sta, da sta v Trstu? Ali na Dunaju ne gre jahati navadnega Garibaldovega šimlja, ki v Trstu tako dobro vleče.

V Trstu je pač zadosti par besed »della nostra italianità«, da vse opice od veselja skačejo, ali na Dunaji je druga; tam je treba kaj bolj pametnega povedati, ako ne, hlamira se človek.

Se nekaj za smeh. Ko je trgovski minister banskega lorda dobro spovedal, je banski lord podal se k ministru in mu čestital, ter tako priznal, da je zaslužil kazen: »Herr Hauptmann, ich danke gehorsamst für die gnädige Strafe«.

Kaj gospodom na Dunaji mari, kedo v malem gradiču v Banah hlače nosi. —

Tam nemoj usmiljenja zaradi pomanjkanja duha in se tam ne morejo šopiriti reve na duhu in ambiciozni ba-hači, pa malenkostni ljudje.

Torej Abdera na vse strani, in to je tista reva, ki Trst tlač.

Po zlatej dobi navadno ne more drugače priti, vsaj Rafael prav dobro ve, da so bili tudi Izraelci kaznovani, ker so molili zlato tele, kar je znak, da so imeli preveč zlata.

Pa pustimo to in vrnimo se zopet na naš magistrat. — Otročji vrt pri Sv. Jakobu nekda gospodo na magistratu posebno vznemirja. — V četrtek je prišla magistratova komisija pregledavat vrt; reči ni mogla nič proti uredbi, ker tako lepo vreden in lep prostornih lokalov se vsem potrebnim obilno prevedenih, sploh tako lepo urejenih otročjih vrtov je v Trtu malo, ali nič. — Ali ker druga niso mogli dobiti, zato so se spodikal nad stopnicami, češ, da je preveč lesa pri njih, torej prevelika nevarnost za ogenj. Treba bode torej zdaj morda še stopnice predelovati; ali tudi tega se ne straši društvo Sv. Cirila in Metoda, ki si je svesto bilo težavne, pa tudi častne zadatke, ki je znalo da bo trn v oči tržaškim jako malenkostnim mogotcem.

Naša odločnost glede zagovarjanja svetih pravic Slovencev narekuje tem ljudem raznih činov nizkega maščevanja, v časih tudi vjamejo in podkupijo kako namo zgubljeno ovco, da se zaganja v osebe, ki volijo naše začetje in naši domači »blagodušni« vsem tem zvesto pomagajo ter se celo veselo, ako kak mu-host inšpektor kacega rodoljubnega slovenskega uradnika prestavi v druge kraje. Ali to so nam »blagodušni«?

Na Opčtnah na sv. Simona in Juda dan. — V kraju, kjer hočjo kaj veljati, izberejo si vrli možaki najizvrstnejšega moža iz svoje srede ter ga postavijo za župana.

Tako se godi skoraj v vsakej vasi.

Kako je pa tukaj v našem milim kraju na Opčnah? Da bi vi sosedje naše rojstvene domačije nam ne očitati, da župana nemamo, odločno rečemo, danes ga imamo? Županov pa je več vrst. Ko sem še majhen bil in sem nove hlače imel, katere mi je domači krojač nekoliko preširoke naredil, izpoznal sem župana. — Oče domov prišel, ogledal me, da se hlače zdoje pri moji bosopetji nogi vse oblatene, zakričijo: Fant, sem stopi, da ti naredim enega župana! Jaz sem slabo razumel tisti »tie« — namesti »tea« — in veselo pritečem; a oče me zgrabijo čez pas ter mi nekoliko prav gorkih naštejejo po navadi tedanjega časa, in kriče: Hodi k materi po šivanko! Ko z šivanko pridem, oče začnejo šivati in nabirati na meni stoeče hlače, da so me od obeh strani tako pritiskali, kakor bi v preči bil.

Zdaj sem imel dva župana, kaj ne? Na vsakej strani enega. Beseda župan je tudi vsakemu ciganu znana, saj pravi, kadar v hčo stopi: Dobro jutro, štumani župano. V ruskem jeziku, beseda župan pomenja suknjo.

Pa tega zadosti. Vpraša se: Kakšen je pa naš župan? Kratak odgovor: Nemamo ga!

Imamo pa nadomestilo namesti župana.

Neki človek, kateri meri sedaj v svojem 26 letu svoje dobe en meter in nekaj palcev, šteje se, da je »capovilla«. Dobro! Kdo je pa to capovilla? Ta capovilla sliši na ime Tomaž.

Tomaž, kakor so ga doma zvali, narodil se je po tistih postavi, kakor vsakemu pristoji, v šestem desetletji tega stoletja. Ko je otroče nekoliko odraslo, dali so ga v ubožnico, naučil se je krojaštva. Domov prišel, začne šivati. Ali glej temu je naredil, da si tudi je imel novo mero v rokah, preširok jopci, onemu preozke hlače, zopet onemu preozki telovnik; ljudje so mu to očitati in sprevidel je — da ne gre.

Spravi nekoliko novcev, postavi toba-karno; to že pojue s šnopsom vred!

Cez nekoliko časa napravi botežo. — In letos postane capovilla.

Nosi se, kar je capovilla, nekoliko po gosposko, tudi cigaretke kadi, z Openci se ne meni dosti, odkriti se mu je treba, ter ga z imenom »Oni« počestiti, ako ne, zameri tudi starejšim od njega, ali pa jih še celo pred Mirkoviča klade.

Kaj hočete, dragi domačinci, bodite z njim zadovoljni. Magistrat ga je nam dal, prvega glavarja, a za njim pridejo na vrsto vsi oni na »Kardjotovej hiši«; naveličali so se na morske obale, le poglej jih, in videl boš, kako se po okolici ozirajo.

Ako pa na magistratovem stolpi Mihec ali Jakec po sreči na tla padeta, stopi na nju mesto naš capovilla.

Iz svetega Križa 24. oktobra. Bilo je na 10. dan oktobra; pršli so v gostilno k nekemu mlekarju zvečer pošten možaki, lepo se vedoči, pit kozarec črne vina, pri tej priložnosti so začeli narodne slovenske pesmi razglasno prepevati, prav lepo se je razlegel glas, in veselje jih je bilo slušati. Tudi nam tujcem, ki smo zraven bili, prijetno je na ušesa do-

nelo. Pa krčmar in krčmarica nista bila s tem zadovoljna, začela sta se pripraviti s temi pošteni slovenskega naroda in rekla, da nočeta v svoji hiši nobene družbe. Kadar pa Italijani svoje talijanske pesmi pojo in druge napenosti uganjajo, s tem pa sta zadovoljna. In kadar grde kletvine Boga in božje svetinje zasramujejo, strežeta tem tujcem z vsok skrbjo. Grdo je slišati, da Slovenec Slovence pod noge meče in Lahom roko drži; kako bo potem mogel naš narod sloveti. Križani so krčmarju na noge pomagali, zdaj pa jih za to dobroto zaničuje. Radi bi se bili ti možje za svoj narod potegnoli, a straža je zunaj hiše bila, žandarmi so bili od krčmarja najeti, in tako so pošteni morali nevoljno oditi.

Iz sežanskega okraja 21. oktobra. (Izv. dop.) Ako se javi spored zborovanj, dosledno je tudi, označiti njega zvrstet. Tako je bil objavljen spored našega učiteljskega društva v naših novinah; a da ne bode slavno občinstvo menilo, da je ono zborovanje izostalo, ali se nečastno vršilo, evo njega glavne znake: Učiteljsko društvo sežanskega šol. okraja je zborovalo dne 7. oktobra v Komnu, kder se je zbralo nad 20 učiteljev in učiteljic.

Koj po določeni uri se je zbralo učitelstvo v šol. sobi, kder je gospodična Ingerle pričakovala se šolsko mladino začetka določene pouka iz računstva.

Gospodična učiteljica je vsestransko povoljno predavala, ter smelo javim, da nežna oseba z umom in trudom prekosi v poučevanju tudi možika na šol. polji. Njeno vedenje in pouk kakor tudi kretanje mladine je bilo hvalevredno.

Druga točka dnevnega reda »kritika o poučevanju« se ni mogla vršiti, ker je glavni kritikar izrazil: Pouk je vzgleden i v posnem; vendar je drugi kolega omenil nekoje nedostatkosti, katere niso zadobile odmeva.

Druga točka dnevnega reda, kakor: Verificiranje sejnega zapisa, predavanje »Brez naslova i o podrobnem načrtu iz kmetijstva, niso prevzročile truda, ker je bilo vse redno, v pravih rokah, združeno z umstvenim delovanjem.

Konečno so se še sporazumno rešili nekoji predlogi i na to je g. predsednik zaključil zborovanje, pozdravlja nove društvenike, pozivljaje nazoče, da zakličejo trikratno živio Njih. Veličanstvu, našemu presvetlemu cesarju F. J. I., kar je učitelstvo radostno storilo.

Skupni obed se je vršil ob 1 uri popoldne pri g. Bandelu, kder smo v lepe harmoniji zapeli nekoje skladbe ter razšli se ob 1, 5 uri se srčnim pozdravom i na sv. denje.

Pričakoval sem, da spretnejše pero natančno označi oni nam v nadalno izobraževanje posvečeni dan; a ker ni bilo o tem duha ne sluha, blagovolite gosp. urednik, akopram pozno i površno, to skromnost preobčiti.

Društvenik.

Domače in razne vesti.

Imenovanja pri finančnem vodstvu v Trstu: Finančni tajnik Karol Schaffenhauer finančnim svetovalec, finančni nadzornik Jakob pl. Kuhačević finančni tajnikom, in finančni komisar Ivan Golja finančnim višjim komisarjem.

Dar. Monsignor Hrovatin je daroval ubožnim občinarjem rojstnoga kraja Občina 200 glt. in to v spomin demantue sv. maše. — Bog ga živi!

Demantna maša preč. g. Hrovatina slavila se je v nedeljo na uzvišen način. Pred 10 uro podali so se preč. gg. kanonici, mestni župnici in ostala č. župniska duhovščina v procesiji pred stanovanje jublantovo, kjer je bil tudi presv. g. biskup Dr. Glavina uže navzoč. Z jubilantom v svoji sredi vrnola se je potem procesija v okrašeno cerkev sv. Antona, kjer je bila zbrana neizbrojna množica ljudstva, posebno mnogo čestilcev in prijateljev g. jublanta. Med sviračjem slavnostne koračnice, katero je vglasbil zborovodja te cerkve g. Chiesa navlaš za to prilo, prispel je sprovod pred oltar. Krepkim glasom je zapel g. jubilant »Veni sancte Spiritus« ter potem čital slavnostno sv. mašo v prisutnosti presv. g. biskupa. Peta se je maša tudi zložena po g. Chiesa. — Č. g. Demantomašnik bil je izvrstno čilega glasu, posebno prefakcije je kaj krepko in čisto zapel. Po dokončanej sv. maši blagoslovil je mil. g. biskup navzoče, potem pa je preč. g. jubilant intoniral »Te Deum«. — Konečno se je preč. g. demantomašnik vsm priučujočim zahvalil, ter spremil mil. g. biskupa do cerkvenih vrat.

Pri slovesni sv. maši bili so navz č. gg. dvorski svetovalec vitez Rinaldini kot zastopnik nj. presv. deželnega namestnika, župan Dr. Bazzoni, divisionar smit. pl. Kober, morski okrajni zapovednik Contre-admiral pl. Wipplinger, mestni zapovednik polkovnik pl. Pencke, predsednik dež. sodnije Mossetig, predsednik pom. in t. g.

sodnije Zenkovič in mnogo odličnih prijateljev in nekdanjih učenc v jubilantoveh.

Tudi slovenska društva so bila zastopana pri maši po posebnej deputaciji.

Iz drugih krajev pa je dospelo veliko brzojavnih čestitek, med ostalimi od presv. g. goriškega vladike dr. Zorn in od kranjskega deželnega predsednika, bar. Winkler, kakor tudi mnogo slavnostnih pesmic v slovenskem, latinskem, italijanskem in nemškem jeziku.

Slovenski farani so izročili v nedeljo po gospodin Jakob Mankoč in Franc Žitko v bogatem okviru krasno izdelano čestitko v slov. jeziku, lepo artistično delo naše tiskarne, kar je jublanta globoko gnilo.

Nova vožnja s parniki mej Benetkami, Trstom in ister-skimi lukami se je te dni odprla. Vožnja je tedenska, središče ima v Benetkah, kder je izdajajo vozni listi za Trst, Piran, Umag, Cittanova, Poreč, Rovinj, Fasano in Puji. Parnik odpluje iz Benetke vsako soboto in pride v Trst vsak ponedeljek; iz Trsta odpluje vtorek in pride v četrtek v Benetke.

Razpisani ste dve gozdar-ski pomočni službi za Primorsko. Plača znaša 300 glt. pisarnina 10 glt. na leto, za službena pota se plačuje potnina. Prosnje je vložiti do 20. t. m. pri dežel-nem namestništvu. Nižji častniki s certi-fikatom imajo predstvo.

Razpisane službe. Pri c. k. vojne mornarici se sprejme več začasnih elevov z letno plačo 600 glt. Tehnikarji, ki so na kakoj tehniške velike šole izvršili z dobrim vpehom poduk o mašin-stvu in imajo oba državna izpita, ki niso še splošni 24. leta ter so na telesu zdravi i zmožni nemškega jezika in bočejo v to službo stopiti, naj vložijo prošnje do konca t. l. pri c. k. državnem vojnem ministerstvu, mornaričnem odelku.

Tržaške novosti:

Kolera v Trstu. Od sobote o polnnoči do nedelje imeli smo dva nova slučaja, od nedelje do ponedeljka eden slučaj, od ponedelja do torka tudi eden slučaj, vsi četiri v preimestjih, v mestu pa nobenega. Vkupno zbolelo je dosedaj 893 oseb, od katerih je 325 ozdravilo, 554 umrlo a 14 je še bolnih.

Nesreča. 18 letni realce Viktor Margoni se je na vrtu svojih staršev v Greti št. 144 v družbi 2 šolencev zabaval stre-ljanjem. — Hoteč puško na tla položiti se ista po nesreči sproži ter zadene njega v truh. Nesrečni mladenič je malo potem umrl.

Policijsko. Mizar Janez L. je baje brez vzroka pretepel in z nožem na vratu ranil groškega mornarja Nikolo Demetrija. Prvi je v zaporu, drugi v bolnici. — V ulici Molino Grande našli so težaka Franja Slebnik težko ranjenega pod desnim ušesom. Pridobil je rano prigodom pretepa v nekeje gostilni od nepoznanega človeka. — Oanesli so ga v bolnico. — Delaica pri Herpeljki željeznici Lorenca Sinkovič iz Kranja napadel je neki težak ter ga na levej roci ranil. — V Rojanu našli so kamnoseka Josipa Čok in težaka Jakoba Martelano popolno pijana na cesti ležeča in oba na glavi ranjena. — Novo vino in pa prazniki! — Zaprl so težaka Janeza Michelich, kateri je stražil med tem ko sta dva njegovih drugov hotela vlomiti v hišico necega vrtnarja. — Pajdaša sta pobegnola. — Gospej Mariji R. ukradla sta 2 nepoznana človeka na ulici Loggia list-nico z 25 glt. ter se spustila v b. g. — Niso ju mogli dobiti. — Črevljarka Antona K. in duinarja Josipa M. so zaprli, kar sta ukradla mesarju Petru J. v nekeje gostilni 5 glt. iz žepa. — Antona F. so zaprli v kavarni »Alla Mudra, ker ni mogel plačati trošek 34 novč. — Odveli so na policijo Jakoba T. iz Senožč, ker se ni mogel izkazati o pravici posestva 1 para hlače. — Ferdinand Acquino je izvedil Ani B. moš-niček z 2 glt. iz žepa. — Prijeli so ga takoj. — Iz dvorišča hiše št. 191 v Rocolu ukradel je nekdo za praznike 5 kokoš in razno mizarako orodje vredno 31 glt. — Zidar Josip C. je razbijal pijan na trgu Cavana in zrušil neko okno. Odveli so ga v luknjo da se iztrezni. — Delalcu Antonu D. je ukradel nekdo novčarko s 35 glt. iz žepa. — Gospej Marjeti Z. odnesel je neki tat listnico o 4 gold. — Težaka Janeza V. iz Ipave so zaprli ker je pretepal svojo sestro in svojo nečakinjo. — Tri fantine od 13 do 16 let so prijeli, ker so našli pri njih bodala in nože. Res, nade-polni mladeniči! — Tudi so zaprli 2 ponočnjaka in 3 postopake.

Slavnemu magistratu! Znano je bilo, da nam je magistrat celo poletje zapri vse vodnjake in da bi bili mi lahko vsi žeje pomrli, ako ne bi si bili znali sami pomagati. No, za te praznike nam je magistrat poslal 3 sode vode, za kar se mu lepo zahvaljujemo in ga prosimo, da nam pošlje tudi za prih. božične praznike par sodov vode, ker drugače nemamo potrebe, iz hvaležnosti pošljemo magistratu za božične praznike ledu, kolikor se ga napravi iz poslane nam vode. Živela previdnost in pamet!

Kolonjski posestniki.

Goriške novosti. Goriški prošt, Monsignor Jordan je bil v soboto na Fur-lanskem izvoljen z veliko večino državnim poslancem mesto sedanjega škofa Triden-

tinskega. — Bilo je še polno drugih protikandidatov, ki pa so dobili le po par glasov. — Na Furlanskem nimajo torej rade karjisti čisto nobenega vpliva. Nekateri goriški aristokratski krogi delajo zdaj na to, da bi Mons. Jordan ustopil v Carinijev klub. Bomo videli. — Glede mitre goriškega prešta je stvar taka, da goriški kanoniki so kakor tudi videmski (nekdanji kapitelj oglejski) vsi papeževi protonotariji in bi imeli po nekakem vsi pravico nositi mitro, kakor jo tudi v resnici nosijo vsi videmski kanoniki. Da pa ima jedini proš to pravico, to dosedaj ni dokazano z nobenim dokumentom, uprav zato je goriški vrhovni škof vsa zadevo izročil v razsodbo papeževemu stolu, ki je v tej zadevi edini kompetent. — V nedeljo slavil je mestni blagajnik g. Franjo Škrt 40 letnico svojega službovanja pri goriški občini. — Župan mu je izročil tom prilikom lepo izdelan dekret, okrašen s škrbnim mestnim grbom. — Gosp. Škrt dokazuje se svojo vestnostjo, kako se more po marljivosti, poštenosti in zvestobi iz malega početka postignoti sveobčne spoštovanje svojih sošolčanov.

Iz Gorice nam pišejo: *Monsignor Jordan*. Gotovo se bi ne bil mislil preč. gospod proš goriški, da bode njegovo ime v poslednjih časih tolikokrat imenovano. Tukajšnji listi tudi imajo mnogo opraviti z njim. — Volilci kmetskih občin Gradišanskega okraja volili so ga drž. poslanec mesto bivšega prosta mons. Valussi a, Čeravno je imel mnogo protikandidatov in med temi še celo svojega patrona barona Codellia, vendar je z ogromno večino zmagal. — Graf Dubsky in baron Codelli sta osebno se volilnem močnem predstavljala, in najela sta si tudi agitatorja gosp. barona Teuffenbacha, pa vse zastonj — propadla sta sramotno.

Drugim daje zopet monsignor Jordan veliko opraviti, ker mu ne dovoljujejo, kot dosedanjim prostam škof vske mitre nositi. — Sočas v poslednji številki dokazuje marsikaj in opravičuje kanonike. Koliko je na tem, to pustimo razsodbi meročajnih krogov. Na dan vseh svetih, je bil v stolni cerkvi demonstrativni vriš, ker ni bilo prošta z mitrijo.

Himen G. A. Požar učitelj v Trebečah in učiteljica gospica Marija Vátovec se poročita jutre v Trebečah. Naša srčna vošila!

Božji rop. Strašno bogokletstvo je nekda izvršil nek dijak v Pazinu, sin renegata M. Djak je bil pri av. obhajilu, pa je nekda vrgel iz ust hostijo in jo potepal. Zarad tega je bil precej izključen iz vseh avstrijskih šol in zdaj je v preiskavi. — Istrski Iredentariji so postali uže besni, ker kaj tako surovega še nismo slišali. — O blažena kultura!

O rodu gen. Kaulbarsa podaje »Smaland Allehand« te le črtice. Leta 1653 je dobil ritmajster Jan Kaulbars iz Pomoranskega švedskega plemstva in posestvo Lehova v Livlandiji. Njegov vnuk Herman Jan se je preselil na to zemljišče in stopil pri miru leta 1721 v rusko vojsko, ali uže z njegovim sinom, gen. lajt. Karlom Ljudevitom izumrla je l. 1788 možka grana te rodbine. Med tem je bilo l. 1751 podeljeno bratranču Hermanu Jana plemstvo, katerega vnuka Rijnholda Avgusta je gen. lajt. Karol Ljudevit izbral svojim dedičem. Zategadelj se je i ta preselil v Livlandijo ter postal ritmajster v ruskeji službi. Po tomet tega barona je sedajšnji general Kaulbars, kojega rodbina tedaj izhaja iz Švedije. Tam pak smatrajo to obitelj sploh izumrlo, ker se potomci imenovanega barona Rijnholda Avgusta niso vpisali v plemstveno knjigo, niti si pridobili pravice švedskih državljanov. Zadnji v Švediji živeči Kaulbars je bil l. 1874 umrl major Gustav Viljem, kojega hči je sedaj tam edini član tega rodu.

Velikanska tombola. Orednji odbor za podporo po koleri zadetih italijanskih provincij je dobil od vlade dovoljenje, da sme napraviti tombolo, pri kateri bo vsa Italija h kratki igrala in katera gotovo donese veliko vsoto za blagi nabitek. Jutri se bo vršila v Rimu, prvi dobitek znaša 20.000 in drugi 5000 lir v zlatu. Vsaka potegnena številka se takoj brzojavno naznani v vsa mesta, ki se tombole udeležijo, tu se razobesi na velikem trgu. Tako se vsa Italija h kratki udeležijo tombole. Karta velja eno liro; nad 60 mest se je uže oglasilo k udeležbi.

Dante prepovedan na Turškem. Voditelj turške vojaško-zdravniške šole v Carigradu, Suda paša je na nekem popotovanju v Italiji videl Dantejevo »Divina Commedia« s krasnimi slikami Dorejivini, in ta slike so se mu tako prikupile, da je nedavno naročil v Firenci to delo. Knjiga, kakor je v Carigradu ukazano, dala se je, ko je tja došla, nememu cenzorju, kateri jo je vzel z sabo na dom, da je krasne slike ogledoval. Pri tem pa se je njegova pozornost obrnola na neko sliko: Mož, po obrazu in opravi gotovo muzelman, bil je naslikan z globoko luknjo nad želodcem — to je gotovo turškemu narodu storjena sramota! Izročil je vsled tega knjigo voditelju cenzurnega urada, ta si je dolgo glavo belil, potem pa vendar iztuhljal, da je mož z luknjo nad želodcem — sam

Muhamed, turški prorok in ustanovitelj muhamedanske vere, katerega je Dante zarad tega v večne peklenske muke poslal. Drugi dan je bila »Divina Commedia« prepovedana.

Žrtava postrežnosti. Pred sodnijo v Carigradu je stal zadnje dni Selim Hanoč, višji čuvár v haremu poznatega Murad paše, radi zlorabe zaupanja svojega gospodarja. On je namreč o svoji dobi donesal ljubimici — soprogji pašini, Fatimi, pisma in darila, prihajajoča od barona Nadetza, bivšega francoskega diplomata v Carigradu — On je tudi posredoval, da sta se mogla zaljubljenca v haremskem vrtu shajati, in konečno preskrbel Fatimi savojarsko možko obleko, kakor tudi opico in sviralno, da je mogla v tej maškeradi pobegniti. Baron Nadetz jo je potem v Parizu poročil, kajti ona se je pokristjaniila. — Mnogo se je takrat govorilo o prekrasnih 3 milijone piastrov vrednih biserah, katere je v spomin na Murad pašo iz harema odnesla. — Ljuti Murad pa se ni zadovoljil s tem, da je dal postrežnemu Selimu 50 gorkih odmeriti, ter ga iz službe izgnal, temuč ovadil je, tudi sodnijo. — Nesrečni Selim se poziva na »Allah« in »proroka«, hoteč dokazati svojo nedolžnost — ali ipak priznava, da mu je hvalježni baron podaril 20.000 piastrov, ter mu pisal, naj odnese pte iz Carigrada, ter odputuje v Pariz, kjer bode imel pri njem do smrti vratarsko službo. Obsodili so ga na 6 mesečno ječo.

Potujoče cerkve. »Warschauer Tgbl.« piše, da je neki uprava južnozahodne ruske železnice zaključila, z obzirom na pobožno železnično osebjstvo, vsake nedelje in praznike uvrstiti mej vlak za cerkev prireden vagon ter tako omogočiti, da se bode moglo isto mej vožnjo službe božje udeležiti. — Ne vemo, ako bi bila ta naprava ugodna za varnost potujočih — ali mogoče, da mej obredom vendar kacega čuvaja postavijo, kateri bi imel na signale paziti. — Pleše mej vožnjo imamo v severnej Americi; sedaj nam še manjka tudi lepih senčnatih šetalšč in za brezbožnice kak »cirkus«. More biti, da koja »brihtna glava« tudi temu s časom pomore.

Izjave iz občinstva. Slavno p. n. občinstvo se v lastnem interesu posebno opozarja na današnje naznanilo »Exportwaarenhaus zur Austria Wien, Oberdöbling, Marlagasse Nr. 31.

Književnost

Nova hrvatska pesmarica z dve in dvajset slik prvih hrvatskih mož je izšla te dni v Zagrebu; knjižica ima 224 strani male osmerke, v njej se nahajajo lepe hrvatske in mnoge slovenske pesmi domovinske, ljubovne, napitnice, in razne druge. Knjižica je dična in priročno, vredna je, da po njej sezamo mi Slovenci, vsaj je tudi jako po ceni, le 15 soldov stane in se dobiva tudi pri uredništvu »Naše Sloge«.

Bukve božje v naravi; podomačil P. Hrisogon Majar O. S. F. v Mariboru. Zaloge kat. tisk. društva 1886, str. 188 — tako se imenuje lična knjižica, koja je spisal sloveči nemški pisatelj dr. Albin Stolz, dihar popularna dela nemški katoliški narod rad čita. Priporočamo jo slovljudstvu v pridno čitanje.

Gospodarske in trgovinske stvari

Tržaška prosta luka.

Te dni je bila odločena v državnem zboru osoda Trsta, sklenolo se je tam z ogromno večino, da se ima odpraviti prosta luka tržaška v par letih, tako sicer, da zdaj skoro moremo biti gotovi, da ko zatone to desettletje, z njim zatone tudi stari Trst in se v novem desetletju začne za to mesto čisto nova doba. — Za tržaško ljudstvo sploh pomenja to veliko krizo v gospodarskem obziru, kajti tržaško prebivalstvo bode moralo potem plačevati od kave, olja in sploh od vseh v Avstrijo iz inostranskega uvažanih pridelkov in izdelkov carino prav tako, kakor drugo prebivalci velike Avstrije in skoro gotovo tudi vrednost hiš v Trstu v začetku nove dobe še bolj pade, nego je uže dosedaj.

Gotovo to dosti občutiti tudi mala lokalna trgovina in sploh se bodo morali naši trgovci postaviti na čisto novo stališče, kar vse bode v začetku provzročevalo veliko stisko. — Toda v državnem zboru so naravno meročajnejši interesi vsega cesarstva, nego pa interesi posameznih mest in občini interesi zahtevali odpravo starih gospodarskih načel, katerih posledica je bila uprav prosta luka.

Tržaška poslanci Burgstaller in Vučetič sta sicer v državnem zboru govorila za to, da bi se Trstu prepustila stara privilegija. — Burgstaller je celo citiral nekatere stare pergamente in hotel dokazati, da Trstu se postavno niti ne more vzeti prosta luka, ker je ona bila pozajena, ko so Tržičani podvržili se habsburškej dila-

sti, kar vse so mu napisali nekateri, tuk. manj ali več radež: zgodovinarji, ki bi najraje dokazali, da bi se Trst po zgodovinskem pravu tudi še denes mogel odcepiti od Avstrije; toda zavrnilo so ga pri tem uže njegovi zavezniški Velikonemci ter se mu celo smijali. — Vučetič je pa stvar bolj praktično poprijel in je samo to zahteval, da bi se z odpravo proste luke toliko časa čakalo, da bode končana vsa dela, katera so namenjena v odškodovanje za prosto luko. — Pa trgovinski minister je uganol njega namen in je po nekakem odgovoril, da ne gre, da bi se tako rekoč postavil kozel za vrtnarja. Naj si bode, kakor hoče, Vučetičevi nasveti so imeli nekaj smisla. — Veliki tržaški talent, dolgi Rafael katerega je poronilo rajsko patrijotično društvo, pa ni vedel drugega povedati, nego da Trst je italijansko mesto, na kar mu je uže vril dr. Vitežič segel v besedo in ga prašal, ali je morda on pohrustal toliko tisoč Slovencev, ki so v Trstu od nekada doma. — Ker se zopet nekatero Velikonemci trdili, da je Trst nemško mesto, zato je naš vrli Naberger se prav o pravem času in dobro oglašil ter rekel: *Trst ni italijansko, tudi še manj pa nemško mesto, ampak Trst je pravo avstrijsko mesto, v katerem prebivajo od nekda Italijani in Slovenci.* — To jako dobro opazko na Burgstallerjev in dolgega Rafaela žlobudranje so desničarji burno aplavdirali, kar je dokaz, da se parlament ne da slepiti po ljudeh, ki ne govore zato, da bi državi in mestu Trstu koristili, ampak zato, da bi tuk. Lahonom ugajali in si pridobili neko populariteto, katere po nikakem ne zaslužijo.

Vse to govorjenje o privilegijih in italijanstvu Trsta v ustah teh ljudi je pesek v oči. — Da pa se naši čitatelji še boljše prepričajo o tem, kar sta pravila Burgstaller in Rafael Luzzatto, podajemo tu odgovor trgovinskega ministra, markiza Biequehemu, ki je blizo to le povedal banskemu lordu.

Da povzdigne domači splošni promet, proglasil je l. 1719 cesar Karol VI. svobodno luko in to vesel avstrijske pravice kot absolutni vladar. Ker pa danes dotični privilegij državi več škodi nego koristi, zato ga more v predugačenih razmerah postavodajna oblast zopet odpraviti. Škoda pa obstoji poglavito v tem, da morajo domače trgovine v svobodnej luki t-komovati s tujimi in vsled tega se domača obrt razcevi ne more.

Glavno prašanje je sedaj, ali bode mogoče v 3 letih pripraviti potrebnih skladišč in drugih priredb, kajti, da se izogibne voznim stroškom, potreba je, da se ista nahajajo na obali ter omogoči neposredno pretvarjanje blaga iz ladij na železnico. Zaradi v to svrhu potrebnega prostora pa so menjena jako različna. Med tem ko tržaški trgovci zahtevajo 210.000 [m], meni meročajni strakovnjak inženir Barret, da 100.000 [m] popolno zadostuje. Vlada se drži toraj srede, kajti misli, da bode 167—170.000 [m] zidanih prostorij za prihodnjih 10 let zadostavalo. Po glavnem načrtu je 124.000 [m] splošnega prostora; 22.000 [m] zidanja uže obstoji in ako se pribroji še podstrešje z 20.000 [m], bilo bi takoj prvi čas 144.000 [m] na razpolaganje. Ako se računa še severni del, kd-r bo potreba nasipa, pridobi se dalje 10.000 [m] in po dovršju 3. basina še 20.000, toraj skupno 174.000 [m]. — Hangarjev pa se more zidati 24.000 [m] takoj in posled gotovega nasipa 6000 [m]. Kedar, kako in kde je treba zidati, ta prašanja pa so uže popolno rešena. Ako se še vzame v obzir, da se more v Trstu 11 mesecev v letu zidati in tudi ni misliti, da bi elementarni dogodki zidanj na kopnem in na uže utrjenih tleh zaprečili, mogli so strokovnjaki določeno pridrati, da se omenjena dela v 3 letih a-vršiti morejo. — Da bi pa hoteli svobodno luko še le potem odpraviti, kadar bode vsa potrebna dela uže gotova, gotovo se s tem delom ne bode posebno žurilo, ker isto skoraj gotovo prevzame mestna občina in trgovinska tržaška komora, tedaj interesi sami, ki bi stvar potem le zavlačali v večnost.

Naj bi tedaj sl: gg. narodni zastopnici uvideli, da ima 4. članek vladine predloge korist in blagor vse naše države in še poseba mesta Trsta pred očmi ter zategadelj v njegovem trgu glasovali, kajti v vseh državah je mislu gospodarski anakronizem svobodnih luk uže odpravljen.

Listnica uredništva.

Bl. g. C. E. — Bač — Dá, imate vi prav; zapeljala nas je svota za inserat. Oprostite. — Bl. g. F. J. Budajno. Tirjali smo Vas, kakor vse druge, naročnino do konca t. l. — torej pošljite vam oni znesek. — Sl. Č v Sem. L. 1885 ste nam vsega skupaj poslali f. 11.40 nam torej dolžuj. te 60 kr. brez priloge. — Bl. g. K. J. Bistra-Pomota je istinito v imenih. Vi nam dolžujete naročnino od 1. 7. t. l. v znesku 3.50. — Bl. g. Br. P. Gorica Sedaj je plačano vso to leto. —

Javna zahvala.

Podpisano predsedništvo »Delalskega podpornega društva« izreka tim potem najiskrenejšo zahvalo, veleč. g. Antunu Klodiču vitezu Sjašladoskemu za velikodušen dar.

V Trstu 20. oktobra 1886.

Tajnik

M. Katalan.

Predsednik

Viktor Dolenc.

Semenj v Senožecah

na dne 8. novembra 1886

je dovoljen od vis. c. kr. dež. vlade v Ljubljani vsled odloka dne 26. oktobra 1886 št. 10695 namesto 22. septembra l. l.

Županstvo v Senožecah

župan

Demšer.

Postano *

Ker sem v prijateljskej zvezi s čestito rodbino Perhaverov in ker mene in g. S. napadajo radi ove notice v »Edinosti«, kder piše neka gospica iz Razdrteg, o g. J. Perhaveru in o našem gotovo premalo ali nič narodnem g. učitelji P. Kavčič-u, kakor da bi bila midva isto pisala, trdim, da je nepošteno enako sumničenje in prodim sl. uredništvo, naj blagovoli objaviti, da ove notice nisem pisal niti jaz niti g. S., moj prijatelj. (*) Radi potrjujemo, da nam je ono notico poslala gospica, ki se zarad tega nobenega ne boji. (Ured.)

Senožec, 26. oktobra 1886.

Sp. štovanjem

Anton Berce

kapelan.

1) Za stvari pod ovim naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava velevala.

„Filip“

poslovenjena! Alfierijska žalostna igra v petih dejanjih, katera je izhajala v prilogi k našemu listu, dobiva se zdaj v našej tiskarni vezana v posebno knjižico ter velja 20 soldov. — Pri tej priliki naznamo, da se pri nas dobiva tudi še »Antigono« od istega pisatelja po znižanj ceni 20 kr — Po pošti 5 kr več.

Ne muditi časa!

Svetoznane konjske plahte, koje sem pri neki licitaciji za polovico realne cene vkupil, in po katerih se vprašuje skoraj od vseh strani sveta, oddajem dokler je še kaj zaloga

samo po f. 1-40

komad jako velike, zelo goste, nepokončljive

konjske plahte

z barvanimi kraji in trdne kot dila, 190 cm. dolge, 130 cm. široke, z različnimi kraji, jako močne, istinito nepokončljive kakovosti zelo fine kom. f. 1-60. Dalje

imam še v zalogi

500 d. rumenkastih v zalogi za kočijaže

z 6 različno barvanimi črtami in kraji, kompletne, velike, jako fine, blizu 2 m. dolge, blizu 1 pol m. široke, kom. samo po f. 2-50

ter se dobivajo edivo pri

Export-Waarenhaus C. C. C.

Wien, II., grosse Mohrenstrasse N. 29.

Razpošilja se z povzetjem ali proti gotovini.

Nova tiskarna V. Dolenc v Trstu.